

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

УДК 378.147

DOI: 10.30977/BUL.2219-5548.2024.105.0.108

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ДО АВТОНОМНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Саєнко Н. В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. *Розвиток автономії здобувачів освіти у вивченні іноземної мови є важливим аспектом іншомовної підготовки майбутніх інженерів, оскільки для того, щоб бути в курсі останніх досягнень у своїй галузі, налагоджувати контакти з партнерами з інших країн, їм необхідно вдосконалювати знання, набуті в університеті. У статті визначено та обґрунтовано основні педагогічні складники, реалізація яких забезпечує успішне автономне вивчення іноземної мови здобувачами освіти технічного зва, а саме: наявність позитивної мотивації до автономного навчання; функція викладача в розвитку навичок самоосвіти; наявність та доступність ресурсів, що забезпечують можливість автономного навчання; оволодіння стратегіями самостійної роботи; оволодіння сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями; використання підходу «перевернутий клас».*

Ключові слова: автономне навчання, іноземна мова, здобувачі освіти технічного зва.

Вступ

Встановленню та розвитку міжнародного співробітництва значною мірою сприяє широкое використання англійської мови, що істотно впливає як на світову спільноту загалом, так і на досягнення науки й техніки зокрема.

Майбутні інженери мають бути готові йти в ногу з часом, тому їм необхідно володіти не лише компетенціями в галузі своєї спеціалізації, а й інформацією про останні досягнення в цій галузі, оскільки, як свідчать дослідження, на сьогодні моральне застарівання науково-технічних знань становить 20–30 % на рік. 1982 року відомий американський винахідник і філософ Річард Бакмінстер Фуллер презентував свою «криву подвоєння знань». Він дослідив, що до 1900 року людські знання подвоювалися приблизно кожне століття, а до кінця Другої світової війни – вже кожні 25 років. До висновку вченого компанія ІВМ додала свої прогнози на період після 1982 року, згідно з якими розвиток інформаційних технологій призведе до подвоєння знань кожні 12 годин [1].

Це означає, що інженерам доводиться постійно оновлювати та вдосконалювати свої знання та навички, щоб залишатись конкурентоспроможними в сучасному динамічному світі. Навряд чи це можливо без знання англійської мови, що має величезне значення як для публікації результатів своїх досліджень, так і для розвитку професійної кар'є-

ри та встановлення зв'язків із закордонними партнерами в галузі інженерії.

Незважаючи на очевидну важливість іноземної мови (ІМ), її опанування в українських технічних закладах вищої освіти стикається з низкою проблем, основними з яких є недостатня мотивація здобувачів освіти до вивчення ІМ та низький початковий рівень іншомовної підготовки, який не може бути суттєво підвищений через здебільшого досить обмежену кількість академічних годин, що відведено на викладання дисципліни.

Слід також брати до уваги той факт, що знання ІМ після закінчення університету без регулярного «підживлення» недовговічні, тому розвиток автономії здобувачів у вивченні ІМ, перетворення їх на суб'єктів власного навчання завжди залишалися актуальними завданнями дослідників у галузі викладання ІМ.

Сучасні підходи до вирішення цієї проблеми на сьогодні змінюються у зв'язку зі стрімким розвитком інформаційно-комп'ютерних технологій, які, з одного боку, пропонують велику кількість ресурсів для самостійного вивчення ІМ, а з іншого боку, можуть викликати у здобувачів розгубленість через значні обсяги онлайн-матеріалів для вивчення мов, якщо вони не підготовлені до роботи з ними та не навчені стратегіям самостійної роботи.

Отже, розвиток автономії здобувачів освіти є важливим аспектом теорії та практики

іншомовного навчання, оскільки вивчення ІМ не завершується в аудиторії, а має продовжуватись протягом усього життя, а завдання викладача у процесі формальної освіти – допомогти здобувачеві виробити корисні та тривалі мовні звички для подальшого ефективного вивчення мови.

Аналіз публікацій

Термін «автономія» означає здатність здобувача брати на себе відповідальність за власну освіту, що передбачає прийняття рішень щодо спектра навчання, визначення індивідуальної мети та завдань, вибору відповідного змісту, адекватних стратегій самоосвіти та моніторингу власного прогресу й розвитку [2].

У сучасній літературі для позначення поняття «автономне навчання» використовують також терміни самонавчання, саморегульоване навчання, самостійне навчання тощо. Як зазначають [3], поняття саморегуляції є відносно новою парадигмою в дослідженні стратегій вивчення ІМ.

Послідовники соціально-когнітивних теорій [4, с. 453] визначають саморегуляцію як «активний, конструктивний процес, у якому здобувачі визначають мету самоосвіти та намагаються аналізувати, регулювати та контролювати свою когнітивну діяльність, мотивацію й поведінку».

Щодо автономії в галузі вивчення ІМ дослідники стверджують, що здобувачі мають «навчитися вчитися» та «навчитися користуватися» ІМ [5]. Науковці зазначають, що студенти мають бути навчені використовувати широкий спектр методів і прийомів, які можуть бути ефективними в процесі самоосвіти.

Згідно з результатами дослідження [6], існує доведений позитивний зв'язок між рівнем автономії тих, хто навчається, та їхніми академічними (лінгвістичними) здобутками, між внутрішньою мотивацією та результатами у вивченні ІМ.

У роботі [7] автономія визначена як модель із п'ятьма рівнями дій здобувачів. Відповідно до цієї моделі, перший рівень – це усвідомлення мети самонавчання та корисності використовуваних ресурсів; другий рівень означає участь у виборі стратегій автономного навчання з низки запропонованих альтернатив; третій рівень передбачає участь здобувачів у вдосконаленні змісту програми навчання; четвертий, творчий рівень, означає, що здобувачі самі визначають свою ме-

ту, завдання та вектор руху. І, нарешті, останній, трансцендентальний рівень, дозволяє здобувачам виходити за межі навчальної аудиторії та самостійно встановлювати зв'язки з зовнішнім світом.

У будь-якому випадку дослідження в галузі організації самостійного навчання здобувачів у системі вищої освіти стають все більш актуальними, а отже, з'являється все більше доказів того, що саме навички самостійного навчання є ключем до успіху майбутніх випускників.

Мета та постановка завдання

Мета і завдання статті – визначити та обґрунтувати основні педагогічні складники, реалізація яких забезпечує успішне автономне вивчення іноземної мови здобувачами технічного закладу вищої освіти.

Підготовка здобувачів технічного університету до автономного вивчення іноземної мови

На основі аналізу літератури та власного досвіду визначаємо такі складники успішного розвитку автономії здобувачів освіти у вивченні ІМ, як наявність позитивної мотивації; функція викладача в розвитку навичок автономного навчання; наявність та доступність ресурсів, що забезпечують можливість автономного навчання; оволодіння стратегіями самоосвіти; навички використання сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій; використання підходу «перевернутий клас». Проаналізуємо зміст та значення кожного з цих складників.

Мотивація

В усіх без винятку дослідженнях на тему автономного вивчення ІМ одним з основних складників успіху названо позитивну мотивацію до самонавчання.

Формування мотивації завжди розглядалося як важлива проблема в навчанні ІМ, її називають «двигуном» процесу вивчення ІМ, оскільки етимологічно вона рухає нас до мети, а також визначає інтенсивність та тривалість цього руху [8].

Вчені визначають дві основні групи мотивів, якими керуються здобувачі освіти під час навчання – соціальні (зовнішні) та когнітивні (внутрішні) [9].

Ієрархія мотивів заснована на внутрішніх мотивах, решта здійснює додаткову функцію спонування до дій. Внутрішня мотивація спрямована на досягнення внутрішнього задоволення від своєї діяльності (почуття ком-

петентності та самовизначення). Зовнішньо мотивована діяльність спрямована на отримання зовнішньої винагороди або уникнення покарання [9], хоча її також слід враховувати під час організації навчального процесу, оскільки серед здобувачів є велика кількість амбітної молоді, яка приділяє значну увагу таким статусним маркерам, як нагороди, дипломи, перемоги на конкурсах, отримання високих оцінок на іспитах тощо.

Одним з основних внутрішніх мотивів є когнітивний (пізнавальний) інтерес, який багато в чому визначає якість навчання. Для задоволення пізнавальних потреб здобувачів слід використовувати методи, що стимулюють пізнавальну діяльність, викликають зацікавленість, допомагають створити атмосферу пошуку, позитивних емоцій, творчості [10]. Внутрішньо мотивована поведінка – це поведінка, завдяки якій здобувачі освіти отримують задоволення від своєї діяльності та виконують завдання незалежно від того, чи будуть якісь наслідки, і саме внутрішня мотивація може вплинути на ефективність самостійної роботи протягом усього життя.

Деякі сучасні дослідники пов'язують мотивацію із самоефективністю здобувачів, яка розглядається як віра індивіда в те, що він здатний «організувати та реалізувати курс дій, необхідних для досягнення поставленої мети» [11, с. 3].

Ще одним відносно новим мотиваційним утворенням, який розглядається в сучасній літературі, є мислення зростання (growth mindset), тобто спрямованість індивіда на постійний розвиток і рух уперед, його наполегливість і гнучкість [12], що є дуже важливими чинниками в процесі довгострокового вивчення ІМ.

Отже, крім низки психологічних та метакогнітивних факторів, саме мотивація є незамінною умовою готовності здобувачів до самостійності навчання.

Викладач

Найважливішим показником автономії здобувачів освіти є те, що вони перестають покладатися на підтримку викладача та можуть самостійно продовжувати вивчення мови поза навчальною аудиторією.

Однак важко не погодитись з [13], який стверджує, що саме викладач може й має створювати атмосферу та умови, в яких здобувачі освіти будуть зацікавлені в розвитку власної автономії.

Дослідники розрізняють проактивну та реактивну автономію [14, с. 75]. Проактивна

автономія передбачає лише ініціативність здобувачів під час визначення власної мети та завдань, що, на жаль, можна спостерігати не так часто, тоді як реактивна автономія означає, що самостійність була ініційована ззовні здебільшого викладачем, але водночас створений стимул дозволяє здобувачам надалі діяти самостійно. Хоча ці поняття і здаються ідентичними, насправді вони є різними ступенями автономії, і їх слід розглядати як континуум.

Здобувачам спочатку потрібна стороння допомога в розвитку їхньої самостійності, і формальна освіта здійснює важливу функцію в цьому процесі. Педагоги мають не лише ініціювати автономію, а й навчити здобувачів бути автономними, оскільки саме вони знають сильні та слабкі сторони своїх учнів, можуть допомогти їм визначити найбільш ефективні стратегії самонавчання, допомогти в пошуку потрібних ресурсів, скласти перспективний план самонавчання, навчити самооцінці та рефлексії.

Ресурси

Для стимулювання когнітивних інтересів здобувачів освіти, що лежать в основі внутрішньої мотивації, важливо залучати культурологічні, історичні та країнознавчі знання, створювати комфортне лінгводидактичне середовище, яке має високий освітній потенціал та активізує комунікативно-пізнавальну діяльність.

У цьому випадку важко переоцінити переваги мультимедійних інтернет-ресурсів, щодо можливостей для розвитку необхідних мовних навичок та умінь, забезпечують індивідуалізацію з огляду на здібності здобувачів, а також створюють умови для самоосвіти та дистанційного навчання.

Завдяки мультимедійним програмам здобувачі освіти можуть працювати у своєму ритмі та відповідно до своїх потреб, уникаючи фактора так званої мовної тривожності.

Найкращі результати дають ресурси у форматі мультимедіа, що визначаються одномоментністю візуального й слухового сприйняття, синтезу й синхронізації візуально-просторових джерел навчальної інформації.

Створення умов, за яких здобувачі самі здійснюють пошук необхідних навчальних матеріалів, опрацьовують їх залежно від поставленої мети, виконують індивідуальні завдання, а водночас викладач здійснює функцію фасилітатора, сприяє навичкам подальшого автономного засвоєння іноземної мови.

Стратегії

На думку [15], використання певних стратегій сприяє підвищенню ефективності самостійного вивчення ІМ як когнітивного процесу, за допомогою якого здобувачі освіти повністю контролюють своє навчання.

У роботі [16] автономний здобувач освіти визначається як індивід, який має чітке уявлення про стиль своєї роботи та стратегії самонавчання, які він застосовує, активно вирішує навчальне завдання, може ризикувати (спілкуватися мовою, що вивчається), виконує домашнє завдання незалежно від того, оцінюється воно чи ні, і надає великого значення точності та адекватності мови, що використовується (тобто здатний редагувати власну роботу).

У дослідженні [17] названо дев'ять основних типів стратегій самостійного вивчення ІМ: 1) визначення мети та планування, 2) ведення звітності та моніторинг власної діяльності, 3) відстеження наслідків самонавчання для самого себе (тобто здобувачі самі себе заохочують або карають), 4) самооцінка, 5) розподіл та регулювання зусиль, 6) самоорганізація, 7) організація запам'ятовування та повторення, 8) звернення за соціальною підтримкою в разі потреби, 9) пошук можливості практикувати ІМ.

Здобувачів слід ознайомити з номенклатурою стратегій, щоб вони могли вибрати ті з них, які відповідають саме їхньому психотипу, їхній меті та завданням, а також часовим та фізіологічним можливостям.

Технології

В умовах швидкого розвитку сучасних технологій популярним стає процес вивчення ІМ за допомогою мобільних пристроїв (MALL – mobile assisted language learning). Цей перспективний підхід до вивчення ІМ має низку незаперечних переваг. До них належать можливість використання мобільного пристрою з миттєвим доступом до навчальних матеріалів у будь-який час і в будь-якому місці, де наявний інтернет [18], можливість вільного спілкування з викладачем та однолітками, які знаходяться в інших країнах світу; так звана мультимедійність мобільного навчання, тобто можливість дивитися відео та фотографії, слухати аудіозаписи, читати книжки та іншу літературу, слухати навчальні програми ютуберів тощо; мобільні пристрої зазвичай доступні за ціною, але водночас дозволяють економити час і кошти (наприклад, на поїздки до та з навчального закладу). Результати сучасних досліджень [19] свідчать про ефективність

використання мобільних застосунків для покращення мовних навичок у процесі автономного навчання.

Найбільш популярними мобільними застосунками, які викладачі рекомендують своїм здобувачам для самостійного використання, є Grammarly, Quizlet, English Central, Padlet та Mentimeter тощо, які є ефективними для формування навичок автономного навчання письмового та усного спілкування англійською мовою. «Mentimeter» – це розважальний застосунок, використовуючи який здобувачі навчаються під час гри, а Quizlet дозволяє контролювати вивчення лексики.

Перевернутий клас

Однією з технологій, що стимулює автономне навчання ІМ, є перевернутий клас (flipped classroom), яка як особливий вид змішаного навчання стає останнім часом все більш популярною.

Зміст цієї технології полягає в тому, що заняття в аудиторії та виконання домашнього завдання змінюють місцями, тобто теоретичний матеріал вивчається здобувачами індивідуально через перегляд та прослуховування відео- або аудіоматеріалів, записаних викладачем або завантажених з вебсайтів, тоді як під час заняття в аудиторії вирішують практичні завдання на основі самостійно вивченого матеріалу та обговорюють проблемні питання. За такої організації навчання здобувачі відвідують заняття, вже маючи певне розуміння питання, яке розглядатиметься в аудиторії, що робить заняття більш ефективним, оскільки вони почуваються комфортніше та впевненіше, беручи участь в обговоренні різних проблем з викладачем та одногрупниками.

Такий підхід дозволяє здобувачам, яким потрібно більше часу для розуміння певного матеріалу, вивчати його в зручному для них темпі. Завдяки відеолекціям, які завжди доступні в інтернеті, ті здобувачі, які змушені пропускати заняття через різні обставини, можуть швидко наздогнати інших. Перевернутий клас підвищує їхню відповідальність за навчання, оскільки їм доводиться вчитися розпоряджатися своїм часом, у такий спосіб розвиваючи навички самостійності під час роботи з електронними ресурсами. Інакше кажучи, функції здобувачів освіти змінюється, що робить їх активними суб'єктами навчального процесу.

Навіть за умови реалізації всіх перелічених складників процес підготовки здобувачів до автономного вивчення ІМ може зіткнутися

ся з низкою проблем. Наприклад, може бути непросто стимулювати їх приймати самостійні рішення щодо того, що вивчати і як вчитися самостійно, оскільки традиційно вони звикли покладатися на рішення викладача. Здобувачі можуть приймати помилкові рішення, і для досягнення бажаної мети знадобиться час та підтримка викладача.

Викладачі можуть не знайти в підручниках та в інтернеті достатньої кількості ресурсів для самостійного навчання конкретних здобувачів, і їм доведеться витратити багато часу на розроблення та впровадження нових матеріалів. Щоправда, коли викладач створює власне портфоліо розроблених занять, їх можна буде повторно використовувати для інших груп, адаптуючи під конкретні умови. Спочатку викладачеві може бути складно відмовитися від авторитарних методів викладання та повірити в здатність здобувачів взяти ситуацію під контроль [21]. Однак ці складнощі не мають впливати на розуміння необхідності розвивати їхню автономію у вивченні ІМ, оскільки це єдиний спосіб підтримки мовних компетенцій в актуалізованому стані протягом усього життя.

Висновки

Спочатку епідемія коронавірусу, потім війна в Україні змусили переосмислити підходи до організації навчальної діяльності в галузі викладання ІМ, змістивши акцент на важливість самостійної роботи. Нові реалії викликали необхідність прийняття педагогічних рішень, спрямованих на те, щоб сформувати в особистості здатність до безперервного навчання та вміння брати під контроль будь-яку ситуацію [22].

Розвиток автономії здобувачів освіти є довгостроковою метою викладання та вивчення ІМ у XXI столітті. Вивчити мову в усій її повноті неможливо в межах навчального закладу, тому іншомовна підготовка має стати одним із напрямів безперервної освіти інженера, якщо він хоче зберегти мовні знання та навички, набуті в університеті, та розвиватися далі, отже, саморегульоване навчання є важливим типом компетентності сучасного фахівця, що лежить в основі ідеї навчання протягом усього життя.

На сьогодні більшість ресурсів для самоосвіти є електронними. Використання різноманітних інтернет-застосунків, платформ та сервісів дозволяє урізноманітнити освітній процес та підвищити інтерес здобувачів освіти до навчання.

Інтернет-ресурси мають значний потенціал для організації їхньої самостійної діяльності. Вони дозволяють самостійно перевірити правильність виконаних завдань, активізувати лексичний матеріал, прослуховувати подкасти, записані носіями мови, використовувати довідкові ресурси для пошуку інформації тощо.

Викладач має завдання забезпечити позитивною мотивацією до автономного вивчення ІМ, ознайомити зі стратегіями самонавчання, навчити визначати мету та зміст, вибирати методи та прийоми, контролювати процес навчання та оцінювати його результати.

Незважаючи на те, що нині існує велика кількість ресурсів для саморегульованого вивчення ІМ, насамперед онлайн-матеріалів та мобільних ресурсів, пошук найефективніших стратегій самостійного навчання продовжується.

Література

- Hassan A. Are you getting obsolete? LinkedIn, 2020. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/you-getting-obsolete-arif-hassan/> (Last accessed: 18.08.23).
- Holec H. *Autonomy in Foreign Language Learning*. Oxford: Pergamon, 1981. 53 p.
- Rose H., Briggs J. G., Boggs J. A., Sergio L., Ivanova-Slavianskaia N. A systematic review of language learner strategy research in the face of self-regulation. *System*. 2018. № 72. P. 151–163.
- Pintrich P. The role of goal orientation in self-regulated learning. *Handbook of self-regulation*. Academic Press. 2000. P. 451–502.
- Weaver S. J., Cohen A. D. Making Learner Strategy Instruction a Reality in the Foreign Language Curriculum. *Faces in a Crowd: the Individual Learner in Multisection Courses*. Boston: Heinle & Heinle, 1994. P. 285–323.
- Karatas H., Alci B., Yurtseven N., Yuksel, H. G. Prediction of ELT students' academic (language) achievement: language learning orientation and autonomous learning. *International Online Journal of Educational Sciences*. 2015. № 7 (1). P. 162–167.
- Nunan D. Designing and Adapting Materials to Encourage Learner Autonomy. *Autonomy and Independence in Language Learning*. Longman, 1997. P. 192–203.
- Caon F. Motivation, Pleasure and a Playful Methodology in Language Learning. *ELLE*. 2020. № 9 (3). P. 437–460.
- Morris L. S., Grehl M. M., Rutter S. B., Mehta M., Westwater M. L. On what motivates us: a detailed review of intrinsic v. extrinsic motivation. *Psychological Medicine*. 2022. № 52. P. 1801–1816.

10. Renninger K. A., Riley, K. R. Interest, cognition, and the case of L- and science. *Cognition and motivation: Forging an interdisciplinary perspective* Cambridge: Cambridge University Press, 2013. P. 352–382.
 11. Bandura A. Self-efficacy: the Exercise of Control. Freeman, 1997. 610 p.
 12. Bai B., Guo W. Motivation and self-regulated strategy use: relationships to primary school students' English writing in Hong Kong. *Language Teaching Research*. 2021. № 25 (3). P. 378–399.
 13. Benson P. Learner autonomy in the classroom. *Practical English language teaching*. New York: McGraw Hill, 2003. P. 289–308.
 14. Littlewood W. Defining and Developing Autonomy in East Asian Contexts. *Applied Linguistics*. 1999. № 20. P. 71–94.
 15. Oxford R. Teaching and researching language learning strategies: self-regulation in context. Routledge, 2017. 370 p.
 16. Thanasoulas D. What is Learner Autonomy and How Can It Be Fostered? *The Internet TESL Journal*. 2000. № 6 (11). URL: <http://iteslj.org/Articles/Thanasoulas-Autonomy.html> (Last accessed: 20.01.24).
 17. Wang C., Bai B. Validating the instruments to measure ESL/EFL learners' self-Efficacy beliefs and self-regulated learning strategies. *TESOL Quarterly*. 2017. № 51. P. 931–947.
 18. West M., Vosloo S. UNESCO policies guidelines for mobile learning. France: the United Nations Educational. 2013. 41 p.
 19. Saienko N., Lavrysh Yu. Mobile Assisted Learning for Self-Directed Learning. Development at Technical University: SWOT Analysis. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. № 8 (4). P. 1466–1474.
 20. Melvina, Lengkanawati N. S., Wirza Y. The Use of Technology to Promote Learner Autonomy in Teaching English. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2020. № 546. P. 315–320.
 21. Avazmatova M. The Role of Learner Autonomy in Foreign Language Learning. *Humanising Language Teaching*. 2022. URL: <https://www.hltmag.co.uk/aug22/role-of-learner-autonomy> (Last accessed: 11.12.23).
 22. Begum J. Learner Autonomy in EFL/ESL Classrooms in Bangladesh: teachers' Perceptions and Practices. *International Journal of Language Education*. 2018. № 2 (2). P. 96–104.
- References**
1. Hassan A. Are you getting obsolete? LinkedIn, 2020. Available at: <https://www.linkedin.com/pulse/you-getting-obsolete-arif-hassan/> (Accessed: 18 August 2023).
 2. Holec H. *Autonomy in Foreign Language Learning*. Oxford: Pergamon, 1981. 53 p.
 3. Rose H., Briggs J. G., Boggs J. A., Sergio L., Ivanova-Slavianskaia N. A systematic review of language learner strategy research in the face of self-regulation. *System*, 2018. No. 72. Pp. 151–163.
 4. Pintrich P. The role of goal orientation in self-regulated learning. *Handbook of self-regulation*. Academic Press. 2000. Pp. 451–502.
 5. Weaver S. J., Cohen A. D. Making Learner Strategy Instruction a Reality in the Foreign Language Curriculum. *Faces in a Crowd: the Individual Learner in Multisection Courses*. Boston: Heinle & Heinle, 1994. Pp. 285–323.
 6. Karatas H., Alci B., Yurtseven N., Yuksel, H. G. Prediction of ELT students' academic (language) achievement: language learning orientation and autonomous learning. *International Online Journal of Educational Sciences*. 2015. No. 7 (1). Pp. 162–167.
 7. Nunan D. Designing and Adapting Materials to Encourage Learner Autonomy. *Autonomy and Independence in Language Learning*. Longman, 1997. Pp. 192–203.
 8. Caon F. Motivation, Pleasure and a Playful Methodology in Language Learning. *ELLE*. 2020. No. 9 (3). Pp. 437–460.
 9. Morris L. S., Grehl M. M., Rutter S. B., Mehta M., Westwater M. L. On what motivates us: a detailed review of intrinsic v. extrinsic motivation. *Psychological Medicine*. 2022. No. 52. Pp. 1801–1816.
 10. Renninger K. A., Riley, K. R. Interest, cognition, and the case of L- and science. *Cognition and motivation: Forging an interdisciplinary perspective* Cambridge: Cambridge University Press. 2013. Pp. 352–382.
 11. Bandura A. Self-efficacy: The Exercise of Control. Freeman. 1997. 610 p.
 12. Bai B., Guo W. Motivation and self-regulated strategy use: relationships to primary school students' English writing in Hong Kong. *Language Teaching Research*. 2021. No. 25 (3). Pp. 378–399.
 13. Benson P. Learner autonomy in the classroom. *Practical English language teaching*. New York: McGraw Hill, 2003. Pp. 289–308.
 14. Littlewood W. Defining and Developing Autonomy in East Asian Contexts. *Applied Linguistics*. 1999. No. 20. Pp. 71–94.
 15. Oxford R. Teaching and researching language learning strategies: self-regulation in context. Routledge, 2017. 370 p.
 16. Thanasoulas D. What is Learner Autonomy and How Can It Be Fostered? *The Internet TESL Journal*, 2000, no. 6 (11). Available at: <http://iteslj.org/Articles/Thanasoulas-Autonomy.html> (Accessed: 20 January 2024).
 17. Wang C., Bai B. Validating the instruments to measure ESL/EFL learners' self-Efficacy beliefs and self-regulated learning strategies. *TESOL Quarterly*. 2017. No. 51. Pp. 931–947.
 18. West M., Vosloo S. UNESCO policies guidelines for mobile learning. France: the United Nations Educational, 2013. 41 p.

19. Saienko N., Lavrysh Yu. Mobile Assisted Learning for Self-Directed Learning. Development at Technical University: SWOT Analysis. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. No. 8 (4). Pp. 1466–1474.
20. Melvina, Lengkanawati N. S., Wirza Y. The Use of Technology to Promote Learner Autonomy in Teaching English. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2020. No 546. Pp. 315–320.
21. Avazmatova M. The Role of Learner Autonomy in Foreign Language Learning. *Humanising Language Teaching*, 2022. Available at: <https://www.hltmag.co.uk/aug22/role-of-learner-autonomy> (Accessed: 11 December 2023).
22. Begum J. Learner Autonomy in EFL/ESL Classrooms in Bangladesh: teachers' Perceptions and Practices. *International Journal of Language Education*. 2018. No 2 (2). Pp. 96–104.

Саснюк Наталія Віталіївна, д.п.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-
дорожній університет, вул. Ярослава Мудрого,
25, Харків, 61002, Україна, +380577073721,
saienkonv@ukr.net

Preparing technical university students for self-study of a foreign language

Abstract. Problem. *The development of student autonomy in learning a foreign language (FL) is an important aspect of the theory and practice of foreign language teaching, since the study of FL does not complete in the classroom, but should continue throughout life, and the task of the teacher in the process of formal education is to help students develop useful and lasting language habits for effective independent work. Goal.* *Identifying and substantiating the main pedagogical components, the implementation of which ensures successful FL autonomous learning by students of a technical university. Methodology.* *Based on the analysis of literature and our own experience, the following components of the successful development of student autonomy in learning FL were identified, such as the presence of positive motivation; the role of the teacher in developing*

autonomous learning skills; availability and accessibility of resources that enable autonomous learning; mastering self-education strategies; skills in modern information and computer technologies; using the flipped classroom approach. Results. *The essence and importance of each of the components that ensure successful FL autonomous learning by technical university students are revealed, namely: the main intrinsic motive that determines the quality of learning is cognitive interest; teachers are expected not only initiate autonomy, but also teach students to be autonomous, help them choose the most effective self-learning strategies, draw up a long-term plan for self-education, teach self-assessment and reflection; learning resources should have high educational potential; it is necessary to widely use the advantages of multimedia Internet resources, including mobile ones, which provide opportunities for the development of necessary language skills, as well as the individualization of learning taking into account the interests and abilities of language learners; students should be familiarized with the widest possible range of strategies so that they can choose those that suit their psychotype, correspond not only to their goals and objectives, but also to their time and physiological capabilities; the use of the flipped classroom approach allows students to master the material at their own pace, thanks to video lectures that are always available on the Internet. Originality.* *The main components of the educational process are identified and characterized, which make it possible to purposefully prepare students for FL self-study. Practical value.* *Conclusions and practical recommendations of the article will help teachers of a foreign language to structure their activities in preparing students for independent mastery of a FL, focusing on the components highlighted in the article.*

Key words: *autonomous learning, foreign language, technical university students.*

Nataliia Saienko, D.Sc., Professor,
Kharkiv National Automobile and Highway University,
25, Yaroslav Mudry Str., Kharkiv, 61002,
Ukraine, saienkonv@ukr.net, +380577073721.